

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Теорія організації

Шифр та назва спеціальності

281 – Публічне управління та адміністрування

Інститут

ІНІ соціально-гуманітарних технологій

Освітня програма

Цифрове врядування

Кафедра

Соціології і публічного управління (305)

Рівень освіти

Бакалавр

Тип дисципліни

Спеціальна (фахова), Обов'язкова

Семестр

1,2

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Мороз Володимир Михайлович

volodymyr.moroz@khpi.edu.ua

Доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри соціології і публічного управління. Досвід професійної діяльності – 33 роки. Автор 246 наукових та науково-методичних публікацій, 7 з яких оприлюднені у виданнях включених до наукометричних баз Scopus та WoS. Пройшов стажування в Регіональному інституті адміністрації (м. Лілль, Франція), Університеті Тампере (м. Тампере, Фінляндія) та Балтійській міжнародній академії (м. Рига, Латвія). Автор та організатор декількох масштабних за колом охоплення респондентів соціологічних досліджень (співорганізаторами досліджень виступили представники наукової спільноти Латвії, Фінляндії та Китаю) з проблематики трудового потенціалу та якості вищої освіти. Член спеціалізованої вченої ради із захисту дисертацій рівня доктора наук. Член експертної групи МОН України з професійної педагогіки, психології та змісту професійної (професійно-технічної) освіти. Член редакційних колегій трьох наукових видань, два з яких мають статус фахових. Провідний лектор з дисциплін: «Ризик-менеджмент в системі прийняття управлінських рішень», «Методологія організації наукових досліджень та методика написання наукових текстів», «Глобалізація і політика національної безпеки». Детальніше про викладача на сайті кафедри <http://web.kpi.kharkov.ua/sp/professors-ko-vikladats-kij-sklad>

Круглов Віталій Вікторович

Vitalii.Kruhlov@khpi.edu.ua

Доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри соціології і публічного управління

Науково-педагогічний стаж - понад 10 років. Досвід роботи в органах державної влади - 20 років. Автор понад 200 наукових та навчально-методичних праць. .

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](https://web.kpi.kharkov.ua/sp/kruglov-vitalij-viktorovich/)

<https://web.kpi.kharkov.ua/sp/kruglov-vitalij-viktorovich/>

Загальна інформація

Анотація

Курс «Теорія організації» має сформувати знання та навички, що дозволять підвищення не тільки якості теоретичної підготовки, але й у кінцевому рахунку – ефективності організаторської діяльності спеціалістів і керівників, які працюють на підприємствах, у об'єднаннях й установах різних галузей і сфер економіки. Вивчення дисципліни «Теорії організації» озброює здобувачів-бакалаврів знаннями організаційних законів, принципів і правил, необхідних для формування сучасного організаційного мислення, а також практичними навичками.

Мета та цілі дисципліни

формування у процесі її вивчення сучасного світогляду (на основі системного підходу) щодо створення, функціонування й еволюції організацій; надання знань щодо теорії та практики функціонування організацій у мінливих умовах сучасного ринкового соціально-економічного середовища щодо регулювання процесів, які в них відбуваються у взаємозв'язку із впливом факторів зовнішнього середовища.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, консультації. Індивідуальне розрахункове завдання. Підсумковий контроль - екзамен.

Компетентності

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК 4 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК5 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6 Здатність працювати в команді.

СК1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.

СК3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.

СК08. Здатність розробляти нові підходи та адаптувати кращі практики електронного урядування та електронної демократії до потреб сталого розвитку.

СК 12. Здатність до порівняння та оцінювання вітчизняних та зарубіжних практик у сфері електронного урядування

Результати навчання

РН1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

РН2. Застосовувати норми та правила професійного спілкування діловою українською мовою.

РН4. Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 270 год. (9 кредитів ECTS): лекції – 64 год., практичні заняття – 64 год., самостійна робота – 142 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з наступних дисциплін: "Вступ до фаху".

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Під час проведення лекційних занять з навчальної дисципліни передбачено застосування таких методів навчання: пояснювально-ілюстративний метод; метод проблемного викладення; частково-пошуковий.

Під час проведення семінарських занять застосовується: частково-пошуковий, або евристичний метод (під час виконання індивідуальних завдань) та дослідницький

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Вступ до теорії організації

Організації та організаційна теорія. Тлумачення категоріального змісту дефініції «організація» та основні ознаки організації. Функції організації.

Тема 2. Джерела та базові концепції теорії організації

Класичні економічні та соціальні теорії в системі формування наукового підґрунтя теорії організацій. Внесок загальних теорій та концепцій менеджменту у формування наукового підґрунтя теорії організацій. Організаційний гуманізм та концепція людських відносин.

Тема 3. Сучасні організаційні теорії і концепції

Соціально-філософський вплив основних наукових концепцій ХХ ст. Сучасні організаційні теорії та концепції.

Тема 4. Організаційний контекст та організаційні моделі

Організаційний контекст. Моделі організації.

Тема 5. Принципи сучасної організації

Принцип розподілу праці. Принцип ієрархії. Принцип формалізації.

Тема 6. Структурні характеристики організації

Складність. Професіоналізм. Спеціалізація. Централізація.

Тема 7. Типи та різновиди організацій

Типологія організацій: основні підходи. Інші підходи до класифікації організацій.

Тема 8. Цілі та ресурси організації

Мета організації. Організаційні ресурси.

Тема 9. Організаційні технології та механізми координації

Сутність та зміст організаційних технологій. Типи технологій. Новітні технології: зміст та характеристика.

Тема 10. Організаційна культура

Сутність та функції організаційної культури. Склад організаційної культури. Національні аспекти організаційної культури.

Тема 11. Зовнішнє середовище організації

Система факторів зовнішнього середовища. Властивості зовнішнього середовища.

Тема 12. Різновиди організаційних структур. Перспективні організаційні структури та форми

Функціональні структури. Дивізійні структури. Матричні адаптивні структури.

Тема 13. Організаційна динаміка: дисфункції та організаційні зміни

Патології та дисфункції сучасної організації. Різновиди організаційних змін.

Тема 14. Розвиток організації. Організаційне навчання

Розвиток організації. Життєві цикли організації. Еволюційна модель розвитку організації.

Теми практичних занять

Тема 1. Методологічні засади теорії організацій

Сутність поняття «організація». Закони організації. Закони функціонування (стативи) організації.

Тема 2. Основні організаційні теорії та моделі

Організаційні теорії: класична організаційна теорія; теорії організаційної поведінки; теорія інститутів й інституційних змін.

Тема 3. Організація як система

Формування системних уявлень. Стан системи, властивості системи, поведінка системи.

Тема 4. Організація як соціум

Соціальна організація й соціальна спільність. Людина як елемент соціальної системи. Активність й опірність соціальної організації.

Тема 5. Організаційний процес

Організаційна діяльність. Альтернативні парадигми організаційного процесу.

Тема 6. Самоорганізація

Природно-наукові засади синергетики. Ентропія. Самоорганізація як ґрунтовний процес природи.

Тема 7. Зовнішнє та внутрішнє середовище організації

Внутрішнє середовище організації. Змінні всередині організації (внутрішні фактори): цілі, завдання, структура, технологія, люди.

Тема 8. Організаційне проектування

Концептуальні терміни: організаційна форма управління; відносини; децентралізація; стратегія; структура; виробнича структура; технологічна структура.

Тема 9. Культура організації

Зміст понять «культура» й «організаційна культура». Концептуальні підходи до формування організаційної культури. Моделі організаційної культури.

Тема 10. Інформаційно-аналітичні технології в організації

Інформація в організації як чинник забезпечення її ефективності. Управлінська інформація. Технології інформаційної діяльності в організації.

Тема 11. Ефективність діяльності організації

Поняття ефективності діяльності організації. Чинники ефективності організації. Критерії організаційної ефективності та види ефектів.

Тема 12. Структура організації як чинник забезпечення її ефективності

Поняття структури організації та принципи її побудови. Формальна та неформальна організаційна структура.

Тема 13. Організаційні зміни

Розвиток організації. Організаційне навчання.

Тема 14. Ризики при прийнятті управлінських рішень в організації

Аналіз ризиків. Оптимальні стратегії прийняття рішень.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Студентам також рекомендуються додаткові матеріали (відео, статті, нормативно-правові акти) для самостійного вивчення та аналізу.

Література та навчальні матеріали

Основна література

1. Білявська Ю. В., Микитенко Н.В. Теорія організації : підручник. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 424 с.
2. Ващенко О.П. Теорія та практика побудови організаційних систем управління: навч. посіб.; Держ. ун-т телекомунікацій. Київ: ДУТ, 2017. 112 с.
3. Монастирський Г.Л. Теорія організації: підручник. 2-е видання, доповнене й перероблене. Тернопіль: "Крок", 2019. 368 с.
4. Монастирський Г.Л., Августин Р.Р., Богач Ю.А. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Теорія організації»; Тернопільський національний економічний ун-т. Тернопіль: «Економічна думка» ТНЕУ, 2017. 98 с.
5. Монастирський Г.Л., Постніков В.С. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Теорія організації» для студентів першого курсу спеціальностей 073 «Менеджмент», 281 «Публічне управління та адміністрування». Тернопіль: Вектор, 2018. 114 с.
6. Онищенко О.А. Теорія організації: конспект лекцій (англійською мовою). Запоріжжя: ЗНУ, 2019. 122 с.
7. Свидрук І.І., Миронов Ю.Б., Кундицький О.О. Теорія організації: підручник. Львів: Новий Світ-2000, 2013. 175 с.

8. Селютін В.М., Яцун Л.М., Ольшанський О.В. Теорія організації: навч. посібник / В.М. Селютін, – Харків: ХДУХТ, 2017. – 280 с.
9. Теорія організації: навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей / уклад.: М.Л. Гончарова, Г.О. Мірошніченко. Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2015. 134 с.
10. Теорія організації: навч. посібник / (В.В. Приходько, В.І. Прокопенко, В.В. Малий та ін.) за ред. І.В. Шереметьєвої. Д.: Національний гірничий університет, 2011. 258 с.
11. Терещенко Т.В. Теорія організації: навч. посіб.; Хмельниц. ун-т упр. та права. Хмельницький: Хмельниц. ун-т упр. та права, 2015. 335 с.

Додаткова література

1. Баценко Л. М., Галенін Р.В., Ксенофонтова М.М. Теорія організації: навч. посіб. Сум. нац. аграр. ун-т. Суми: Мрія, 2016. 362 с.
2. Монастирський Г.Л. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Теорія організації»: для слухачів магістратури за спец. 8.18010018 «Адміністративний менеджмент»; Терноп. нац. екон. ун-т. 2-ге вид., допов. й переробл. Тернопіль: ТНЕУ, 2012. 99 с.
3. Петков В. П. Теорія та менеджмент організації : підручник. Л.: Новий світ-2000, 2015. 488с.
4. Christensen T. Organization Theory and the Public Sector Instrument, Culture and Myth / Tom Christensen, Per Lægred, Kjell Arne Rovik. – London: Routledge, 2020. 220 p.
5. Handbook of Public Policy Analysis Theory, Politics, and Methods / Frank Fischer, Gerald J. Miller, Mara S. Sidney. New York: Taylor & Francis Group, 2007. 670 p.
6. Hatch M.J. Organization theory: Modern, symbolic, and postmodern perspectives. Oxford: Oxford University Press, 2018. 440 p.
7. Johan P.O. Political Science and Organization Theory Parallel Agendas but Mutual Disregard. London: Routledge, 1991. 33 с.
8. Rowlinson M. Business history and organization theory. London: Routledge, 2020. 32 p..

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів 100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді екзамену (40%) та поточного оцінювання (60%). Екзамен: усне завдання (3 запитання з теорії) та практичне завдання (1 ситуаційна вправа))/ або онлайн тест. Поточне оцінювання: 2 онлайн тести (по 10%) та курсова робота (40%).

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

28.06.2024

Завідувач кафедри
Володимир МОРОЗ

Дата погодження, підпис

28.06.2024

Гарант ОП
Діна ТЕРЕЩЕНКО